

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/122/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619200905
Dátum vydania rozhodnutia:	12.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619200905.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu žalobcu: M. R., nar. XX. N. XXXX, H. R. XXXX/XX, XXX XX G., právne zastúpeného: JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Nám. SNP 7, 091 01 Stropkov, proti žalovanej: Orange Slovensko a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s.r.o., so sídlom Vajnorská 21 A, 831 03 Bratislava, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. SK-2C/17/2019, v konaní o dovolaní žalovaného proti výroku o trovách konania rozsudku Krajského súdu v Prešove, zo dňa 18. januára 2023 , č.k. 2Co/32/2022-203 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove, zo dňa 18. januára 2023, č.k. 2Co/32/2022-203 v napadnutom výroku o priznaní nároku na náhradu trov celého konania žalobcovi a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým výrokom priznal žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 %. Odvolací súd vo veci samej potvrdil rozsudok v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 110,-eur v lehote do 3 dní o právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil rozsudok tak, že žalobu na zaplatenie nemajetkovej ujmy nad sumu zamietol.

2. Žalobca sa žalobou na ochranu osobnosti, podanou dňa 24. mája 2019 na Okresnom súde Svidník domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej nemajetkovú ujmu vo výške 5 000 eur titulom primeraného zadosťučinenia podľa § 13 ods.2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Žalobca bol v rokoch 2011 a 2012 klientom žalovanej, pretože na základe zmluvy o pripojení, ktorú so žalovanou uzatvoril, využíval jej služby ako telekomunikačného operátora. Vo vzťahu k žalovanej vystupoval žalobca ako fyzická osoba (nepodnikateľ), ide teda o spotrebiteľa (osobitnú skupinu subjektov práva), ktorý je v zmluvnom vzťahu s dodávateľom (žalovanou) v znevýhodnenom postavení slabšej zmluvnej strany. Dňa 23. februára 2012 bol obchodným zástupcom žalovanej vyhotovený dokument „Žiadosť o vydanie novej SIM karty a potvrdenie o jej prevzatí“. Dňa 09. februára 2017 bol tento dokument

spoločne s ďalšími originálnymi dokumentmi klientov žalovanej nájdený nepovolnou osobou v neuzamknutom sklade na papierový odpad v Stropkove. Úrad na ochranu osobných údajov neskôr kvalifikoval tento skutok v administratívnom konaní vedenom proti obchodnému zástupcovi žalovanej z hľadiska ochrany osobných údajov ako bezpečnostný incident.

3. Súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 2 175,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol, výrokom III. žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

4. Odvolací súd bral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie je neprimeraná vzhľadom k tomu, že dĺžka protiprávneho konania, ktorá skončila vo februári 2017 nebola ustálená jednoznačne, kedy boli predmetné písomnosti ponechané v príručnom sklade. Zároveň je nutné brať do úvahy aj skutočnosť, že v danom prípade ide len o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka, kedy sa ani nevyžaduje vyvolanie následkov, no nebolo v konaní preukázané, že by došlo k takémuto zásahu. Táto skutočnosť je podľa názoru odvolacieho súdu dôležitá pre posudzovanie výšky primeranej finančnej náhrady. Vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu ako aj vzhľadom na funkciu prevenčno-sankčnú, je primerané priznať žalobcom nárok na finančnú náhradu.

5. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v časti sumy 110 eur (§ 387 ods.1 CSP), vo zvyšku vyhovujúceho výroku tento zmenil (§ 388 CSP).

6. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal procesne úspešnému žalobcovi v celom rozsahu .

7. Vo vzťahu požadovanej aplikácii ustanovenia § 257 CSP odvolací súd právnu argumentáciu neuviedol.

8. Proti výroku o trovách konania (s ohľadom na petit dovolania) podala žalovaná v zastúpení advokátom včas dovolanie podľa § 420, písm. f) CSP. Namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uplatnila procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý súdny proces. Namietala, že odôvodnenie priznania nároku na náhradu trov konania v plnej výške súdom prvej inštancie, nemá oporu v príslušných ustanoveniach CSP. Odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s vyššie uvedenou argumentáciou žalovanej, žalovaná má za to, že napadnuté rozhodnutie je v tejto časti arbitrárne a z vyššie uvedených dôvodov aj nedôvodné a ako také nezrozumiteľné a nepreskúmateľné. Žalovaná poukazuje v tejto súvislosti tiež na to, že ak sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal právne významnými námietkami/tvrdeniami neúspešného účastníka, ktoré sú určujúce pre rozhodnutie o otázke vzniku nároku žalobcu na náhradu trov konania, prípadne rozsahu náhrady trov konania, ako aj o otázke naplnenia dôvodov pre uplatnenie moderačného práva podľa § 257 CSP, ako je tomu v tomto prípade, zaťažil svoje rozhodnutie vážnou procesnou vadou, ktorá sama o sebe zakladá dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia. Priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi voči žalovanej na základe takto odôvodneného rozsudku by bolo podľa názoru žalovanej tiež porušením jej základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na spravodlivé súdne konanie) čím by sa zároveň žalovanej ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Takéto rozhodnutie je tak podľa názoru žalovanej zaťažené významnou procesnou vadou takej intenzity, že celé konanie pôsobí ako nespravodlivé, a ktorej existencia napĺňa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a je dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku dovolacím súdom.

9. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 22. septembra 2023 tvrdil, že v predmetnej veci neboli splnené žiadne podmienky pre možnosť aplikácie § 257 CSP. Okrem procesnej neprípustnosti dovolania žalovanej sa žalobcovi žiada dodať, že dovolanie je navyše aj materiálne nedôvodné a argumentačne nesprávne. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze zo dňa 27. 08. 2020 sp.zn. II. ÚS 225/2020 v 42. bode odôvodnenia konštatoval: „V súvislosti s posudzovaním procesného úspechu strán sporu v konaní, ktorého predmetom je nárok, ktorého dôvodnosť a výšku je možné len predvídať vzhľadom na to, že závisí od znaleckého posudku, resp. úvahy súdu, tak ako to bolo v prípade sťažovateľa, dáva ústavný súd do pozornosti krajského súdu právnu vedou i praxou akceptovaný názor, podľa ktorého zásadu

úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však žalobcu, ktorému bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno považovať za procesne neúspešného a ad absurdum ho zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie „presného“ výsledku konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca“. V predmetnej veci je vedené konanie o ochranu osobnosti. V konaniach o ochranu osobnosti je vždy základným konštatovanie zásahu do osobnostných práv, pričom priznanie nemajetkovej ujmy, prípadne jej výška je okolnosťou sprevádzajúcou. Aj pri nepriznaní žiadnej nemajetkovej ujmy za súčasného konštatovania zásahu do osobnostných práv žalobcu má žalobca nárok na plnú náhradu trov konania (rozdiel je len vo výške trov vychádzajúc z rôzneho výpočtového základu - § 10 ods. 8 advokátskej tarify). Práve z tohto dôvodu je konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bez právneho významu a rovnako je bez právneho významu aj konštatovanie žalovanej o nevyhnutnosti žalobcu niest’ „zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu“.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné, a preto podľa § 449 ods.1 CSP a rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Preskúmaním dovolania dovolací súd zistil, že predmetom dovolacieho konania je kvalitatívne preskúmanie súladu odôvodnenia výroku o trovách konania na základe dovolacích dôvodov. Z obsahu odvolania žalovaného zo dňa 18. januára 2022 bod V. vyplýva, že žalovaný sa domáhal aplikácie ustanovenia § 257 CSP vo vzťahu ku trovám konania. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vo vzťahu požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd právnu argumentáciu neuviedol žiadnu právnu argumentáciu. Napadnutý výrok o trovách konania je z hľadiska aplikácie ustanovenia § 257 CSP nepreskúmateľný. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na svojou prechádzajúcu rozhodovaciu činnosť v druhovo obdobnej veci o ochranu osobnosti žalobkyne Mgr. Jany Kačmárovej proti Orange Slovensko, a.s. v uznesení zo dňa 24. januára 2024 sp.zn. 8Cdo 37/2023, bod 20 podľa ktorého: „Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu vo vzťahu k výroku o trovách konania je pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné, a to do takej miery, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Vada tejto povahy je dôvodom, ktorý zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu“ .

13. Dovolací súd s ohľadom na potrebu dodržať jednotnú rozhodovaciu činnosť v druhovo rovnakých veciach v súvislosti s aplikáciou § 257 CSP napadnutý výrok, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania ako o celku podľa § 449 ods.3 CSP zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu tak ako je uvedené vo výroku.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok